

בס"ד. ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר, ה'תשכ"א

(הנחה בלתי מוגה)

זה יתנו כל העובר על הפקודים מחצית השקל גו' עשרים גרה השקל מחצית השקל תרומה להוי".¹ וצריך להבין² מהו אומרו זה יתנו, והרי לעיל מיני' כתיב³ ונתנו איש כופר נפשו, וכמו"כ הול"ל כאן, ונתנו מחצית השקל, ומהו אומרו זה יתנו. גם צריך להבין אומרו זה יתנו גו' מחצית השקל, שעוד קודם שהודיע כמה הוא השקל (שזהו אומרו עשרים גרה השקל, וקודם אין אנו יודעים עדיין כמה הוא השקל), אומר כבר שיתנו מחצית השקל. וגם צריך להבין כפל הלשון, שתחילה אומר זה יתנו מחצית השקל, ולאחרי שמבאר כמה הוא מחצית השקל, אומר עוד הפעם מחצית השקל תרומה להוי'.

והענין בזה, דהנה ידוע שמחצית השקל הו"ע כללי, שזהו מ"ש ונתנו איש כופר נפשו, היינו שהו"ע שנוגע לכללות הנפש, הן בנוגע לעבודה דסור מרע, שזהו אומרו⁴ ולא יהי' בהם נגף, היינו, שהי' אפשר להיות ענין בלתי רצוי, וע"י מחצית השקל מסירים אותו, שזהו"ע סור מרע, והן בנוגע לעבודה דעשה טוב, שזהו מ"ש⁵ כי תשא, כדרשת רז"ל⁶ שאמר משה כמה תרום קרן ישראל, אמר לו בכי תשא, שהו"ע ההרמה והעלי' בקדושה גופא, עשה טוב. וזהו גם ב' עניני העבודה שמצד נפש האלקית ומצד נפש הבהמית. דהנה, נפש הבהמית כשמה כן היא, שרוח הבהמה היורדת למטה⁷, והעבודה היא לפעול בה שתמורת זה שבטבעה יורדת למטה, יהי' הענין דרב תבואות בכח שור⁸. וכמו"כ יש גם העבודה דנפש האלקית, וכידוע שהגם שהנשמה עצמה אין צריכה תיקון⁹, ולא ירדה למטה אלא בכדי לתקן הגוף ונה"ב, מ"מ, גם בנה"א נעשה ענין של עלי'. אמנם, גם העלי' דנה"א נעשית ע"י הברור דנה"ב, והיינו שהעבודה צריכה להיות בברור נה"ב, ועי"ז נעשה במילא גם עלי' בנה"א.

(1) תשא ל', יג.

(2) ראה גם רד"ה זה יתנו דש"פ משפטים, פ' שקלים תרע"ה (המשך תער"ב ח"ב ע' תתסג).

(3) תשא שם, יב.

(4) ב"ב י', ב.

(5) ע"פ לשון הכתוב — קהלת ג, כא.

(6) משלי יד, ד. וראה לקו"ת האזינו עה, ריש ע"ד. ובכ"מ.

(7) תניא פל"ז (מח, ב).

וזהו ענין מחצית השקל⁸, שנתינת מחצית משקל שלם שהוא עשרים גרה הו"ע העבודה דבירור עשר הכחות דנה"ב, ולכן נאמר זה יתנו, זה לשון גילוי, והיינו שצריך לתת את החלק הגלוי, דהיינו עשר כחות פנימיים דנה"ב, ועז"ג ולא יהי בהם נגף. ועי"ז נעשה גם עלי' בנה"א, שזהו"ע כי תשא, תרום קרן של ישראל, דקרנם של ישראל היא נפש האלקית, שהיא העיקר שבישראל, ובה נעשה הרמה ועלי' ע"י עבודתה בבירור נה"ב.

ב) ולהבין הענין בפרטיות יותר, הנה ידוע ששרש ב' הענינים דנה"א ודנה"ב הוא בחי' שם מ"ה ושם ב"ן, דמ"ה בגימטריא אדם⁹, וב"ן בגימטריא בהמה¹⁰. וכללות ההפרש בין שם מ"ה לשם ב"ן הוא¹¹ ע"ד ההפרש בין שם הוי' לשאר ז' השמות שאין נמחקים¹², דהנה, נת"ל¹³ שז' השמות הם בהספירות, בחי' חיצוניות הכלים, ושם הוי' הוא בפנימיות הספירות (הכלים), והרי ההפרש בין פנימיות וחיצוניות הוא שהפנימיות היא לעצמו והחיצוניות היא בשביל הזולת¹⁴, והם השרש דנה"א ונה"ב. והנה, התורה היא ממוצע בין הענינים שלמעלה ובין הענינים שלמטה, ולכן גם בתורה ישנם ב' הענינים דמ"ה וב"ן. והענין בזה, דאף שבכללות מבואר¹⁵ ההפרש בין תורה לתפלה, שהתורה היא בחי' שם מ"ה ותפלה בחי' שם ב"ן, וכן מבואר¹⁶ גם ההפרש בין תורה למצוות, שזהו"ע הג' קוין תורה עבודה ומצוות (גמ"ח), מ"מ, בפרטיות הנה בתורה עצמה יש ג"כ ב' הענינים דמ"ה וב"ן, והו"ע תושב"כ ותושבע"פ, ובתושבע"פ גופא יש ג"כ ב' ענינים אלו, והו"ע גליא דתורה שהיא בחי' שם ב"ן, ופנימיות התורה (דלית תמן לא קושיא ולא מחלוקת כו', כדאיתא ברע"מ¹⁷) שהיא בחי' שם מ"ה. וכשם שנת"ל שהעבודה צריכה להיות בבירור נה"ב, שם ב"ן, ועי"ז נעשה גם העלי' בנה"א, שם מ"ה, הנה כמו"כ הוא גם בענין התורה, שניתנה למטה דוקא, למצרים

11 ראה המשך תער"ב שם ע' תתסד.

12 שבעות לה, א. ועוד.

13 ד"ה באתי לגני דמוצש"ק פ' בשלח פ"ד (לעיל ע' 36).

14 ראה המשך תער"ב שם ע' תתע.

15 המשך הנ"ל ח"א ע' תריח ואילך.

16 ראה תו"א יתרו סט, א. ובכ"מ.

17 בזהר ח"ג קכד, ב. הובא ונתבאר בתניא אגה"ק סכ"ו.

8 ראה גם סד"ה זה יתנו הנ"ל (שם ע' תתעד).

9 פרדס שער כג (שער ערכי הכינויים) ערך אדם. עץ חיים שער י (שער התיקון) פ"ג. שער לח (שער רחל ולאח) פ"ב. שער לט (שער מ"ן ומ"ד) דרוש ה. מאורי אור מערכת א אות קסו.

10 לקוטי תורה להאריז"ל (טעמי המצוות) פ' שמיני רד"ה מצות בדיקות חיות ועופות. מאורי אור מערכת ב אות ז. ועוד.

ירדתם כו' יצר הרע יש ביניכם¹⁸, שזהו בחי' שם ב"ן שבתורה, ועי"ז נעשה גם העלי' בבחי' שם מ"ה שבתורה. וזהו גם שלאחרי יצי"מ ומ"ת כתיב¹⁹ ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר וכעצם השמים לטוהר, שהעבודה צריכה להיות בבחי' לבנת הספיר, שלבנים הם האבנים שבידי אדם, שע"י ששורפים אותן בכבשן נעשים לבנים, וענין השריפה באש ברוחניות הו"ע דחילו ורחימו, שע"י נעשה לבנת הספיר, ועי"ז נעשה גם בחי' עצם השמים לטוהר, שקשור עם כמראה אבן ספיר דמות הכסא²⁰.

ג) וביאור הענין, דהנה נת"ל שהפרש שבין שם מ"ה לשם ב"ן הוא בדוגמת הפרש שבין שם הוי', בחי' פנימיות, לשאר השמות, בחי' חיצוניות. ויובן גם מענין האותיות שבשמות. דהנה²¹ ידוע שאותיות הם בחי' כלים²², ויש מעלה בשם הוי' שהוא בחי' פנימיות הכלים, שכיון שאינם דבר נפרד מן האור, אין האור מתלבש בדבר שחוץ ממנו, וכל ענין האותיות הוא רק שעל ידם נמשך האור (כדאיאת בתניא²³ בענין האותיות), והיינו שהכלים עושים ציור ותמונה בהאור, אבל הכל הוא מצד האור עצמו. משא"כ חיצוניות הכלים הם דבר אחר מהאור, ועל ידם מתגלה האור כפי שמתלבש בדבר אחר. ויובן זה עד"מ מענין האותיות שבנפש האדם, דהנה, גם בבריקת וסקירת השכל יש אותיות, שהרי גם הבריקה באה באותיות, אבל אותיות אלו אינם באופן שהאדם מכוון להלביש את השכל באותיות אלו, אלא אור השכל מצד עצמו נצטייר בהאותיות, והיינו שהאותיות באים מאור השכל עצמו, ולכן אי אפשר לשנותם כלל. וגם האותיות שבמחשבת השכל, בחי' מחשבה שבמחשבה, הם אותיות שבאים מעצמם עם גילוי השכל בלי הכנה להכין את האותיות. והגם שיכול לחשוב עוד פעם את השכל באותיות אחרים, ומזה מוכח שגם האותיות שבאים עם גילוי השכל בדרך ממילא הם ג"כ נבדלים מן השכל, שהרי אם היו מיוחדים עם השכל לא הי' ביכולת להחליפם, ונמצא שבפרט אחד הם דומים ללבושים, כלבוש תחליפם²⁴, מ"מ, אינם לבושים נפרדים לגמרי, אלא הם מיוחדים עם אור השכל שמתלבש ומאיר בהם בגילוי עד

369 ואילך). וראה גם ד"ה הנ"ל תשט"ו (תו"מ ח"י"ג ע' 266 ואילך).
 (22 ראה זח"ב קסז, ב. עץ חיים שער ח (שער דרושי נקודות) פ"ו.
 (23 שעהיוה"א פ"א. פי"א-ב.
 (24 תהלים קב, כז.

(18 שבת פח, סע"ב ואילך.
 (19 פרשתנו כד, י. וראה בארוכה ד"ה ויראו גו' ותחת רגליו גו' דש"פ משפטים, תשי"ט (תו"מ חכ"ה ע' 56 ואילך). וש"ג.
 (20 יחזקאל א, כו. מנחות מג, ב.
 (21 בכל הבא לקמן — ראה ד"ה זה יתנו הנ"ל. וראה ד"ה הנ"ל תש"כ (תו"מ חכ"ז ע'

שאינן האותיות ניכרים ונרגשים, ולכן כאשר חושב עוד פעם את השכל באותיות אחרים, אזי בהכרח שיתמעט האור. אמנם בבחי' דיבור שבמחשבה, ובפרט בדיבור ממש, האותיות הם נפרדים מהאור לגמרי, ולכן אפשר לשנות את האותיות ומ"מ לא יתמעט השכל כלל. וכמו תוספות רא"ש ור"ן שכולם אומרים סברא אחת וכל אחד אומרה באותיות אחרים, ומ"מ ככולם האור הוא בשוה. וכללות ההפרש בזה הוא בין אותיות עצמיים ואותיות הנבדלים מן העצם, וכמו ההפרש שבין אותיות החקיקה לאותיות הכתיבה, שהאותיות החקיקים על האבן טוב אינם מהות אחר מהאבן טוב אלא הם מיני' ובי', אבל אח"כ כשחותמים על השעוה, ובפרט באותיות הכתיבה, אזי האותיות הם מהות אחר.

(ד) **ויובן** זה מענין תושב"כ ותושבע"פ, שבתושב"כ נוגע ענין האותיות, משא"כ בתושבע"פ. דהנה, מבואר בתניא ח"ב²⁵ שציור ותמונת האותיות מורה על אופן המשכת האור, וכמו תמונת אות א' שהוא יו"ד למעלה וקו למטה וקו באמצע, יו"ד למעלה הוא בחי' חכמה עילאה, יו"ד למטה הוא בחי' חכמה תתאה, וא"ו באמצע הוא בחי' תפארת המחברם. ויש עוד אופן בתמונת אות א', שעושים היו"ד שבסופו כעין דל"ת (כידוע בהלכות סת"ס²⁶), והוא רומז על בחי' מלכות שנקרא דלה. ותמונת אות ב' הוא קו למעלה וקו למטה וקו באמצע לצד ימין, קו העליון הוא בינה, וקו התחתון הוא מלכות, וקו שבאמצע הוא בחי' תפארת המחבר בינה ומלכות. ותמונת אות ג' הוא וא"ו ויו"ד בסופו, והוא בחי' יסוד שמשפיע במלכות, כמאמר²⁷ גמול דלים, והיו"ד שלמטה מורה על הצמצום שבגמר ההשפעה. ובענין זה יש הפרש בין אות ג' לאות ו', שתמונת אות ו' הוא ג"כ יו"ד וא"ו, אלא שהיו"ד הוא בראשו, ובאות ג' הוא להיפך, שהיו"ד הוא בסופו, והיינו, שהיו"ד שבתמונת אות ו' הוא בחי' נקודת החכמה כמו שנמשכת בוא"ו, אבל היו"ד שבתמונת אות ג' הוא הצמצום שבגמר ההשפעה. ועד"ז בכל האותיות שתמונתן מורה על אופן המשכת האור. וכל זה נוגע בתורה שבכתב דוקא, שיסודתה הם אותיות התורה, וצריך לדקדק בהאותיות שיהיו בתמונתן ובצלמן דוקא, ובאופן שכל חלקי האות יהיו מחוברים בלי הפסק, וכל אות צריכה להיות מוקפת גויל²⁸, וטעם הדבר, לפי שהאותיות דתורה שבכתב הם מיוחדים

25) מנחות כט, א. רמב"ם הל' תפילין

25) שעהיוה"א פי"ב.

26) פ"א הי"ט. טושוע"ע יו"ד סרע"ד ס"ד. אור"ח

26) ראה שו"ע אדה"ז אור"ח סל"ו ס"ב.

סל"ב ס"ד. שו"ע אדה"ז אור"ח שם ס"ה.

וראה גם תו"א נב, ג, נט, א.

27) שבת קד, א.

עם האור, וענינם הוא אופן המשכת האור, וכנ"ל שתמונת האותיות מורה על אופן ההמשכה, ולכן אי אפשר לשנותם כלל, דמאחר שהם מיוחדים עם האור, הרי כשמשנים את האותיות משתנה גם האור. אבל בתורה שבעל פה אינו נוגע האותיות כלל, וכנ"ל שתוספות רא"ש ור"ן אומרים סברא אחת וכל אחד אומרה באותיות אחרים²⁹, ופשיטא שבתורה שבעל פה לא נוגע ענין של הפסק בתמונת האות, ושתהי' כל אות מוקפת גויל וכו', והיינו, לפי שהאותיות דתורה שבעל פה הם דבר נפרד מהאור, ולכן אפשר לשנותם, ואעפ"כ אין זה נוגע כלל אל האור.

אמנם ע"פ האמור שהאותיות דתושב"כ הם מיוחדים יותר עם האור, היו האותיות דתושב"כ צריכים לגלות את האור שבתוכם יותר מאשר האותיות דתושבע"פ. ולפועל הרי זה להיפך, שבתושב"כ אין לנו השגה כלל, שהרי גם בחלק הדינים שבתושב"כ נאמר כל דבר בדרך סיפור, וידבר הוי' אל משה וידבר משה אל בני ישראל, וגם אין אנו יודעים מתורה שבכתב את פרטי הדינים³⁰, ובפרט בחלק הסיפורים שבתושב"כ שיש בהם רזין ורזין דרזין, ומה שאנו משיגים הרי זה רק האותיות בלבד ולא האור כלל, ודוקא בתושבע"פ אפשר להשיג עד אין קץ, וכמ"ש³¹ ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים. ולכאורה, מאחר שהאותיות דתושב"כ הם מיוחדים עם האור, היו צריכים לגלות יותר את האור שבהם. אך הענין הוא, דטעם הדבר שאין אנו משיגים את האור דתושב"כ הוא להיתור אור עצמי, ולכן הוא אור כללי שאין בו התחלקות פרטים, ובמילא אינו בגדר השגה.

והענין הוא³², דהנה, לפעמים מבואר בענין המספר שכל מה שלמעלה יותר המספר הוא בריבוי יותר. וכדאיתא בזהר³³ עה"פ³⁴ מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, דמאה הוא בכתר, עשרים בחו"ב ושבע בזו"ן, והיינו, שבבחי' זו"ן הוא מספר יחידות, ובחו"ב הוא מספר עשיריות, ובכתר הוא מספר מאות, והו"ע חיצוניות הכתר שהוא במספר מאה (כללות הספירות), ובפנימיות הכתר הוא מספר אלפים ורבות, והיינו, שההמשכה מבחי' פנימיות הכתר לבחי' חיצוניות הכתר הוא

האמצעי חיי שרה קלא, ג ואילך. תורת חיים
חיי שרה קכו, ד. המשך תער"ב ח"א ע' נח.
שם ס"ע קסג ואילך. ועוד.
(33) ח"א קכב, ב ואילך.
(34) ר"פ חיי שרה.

(29) ראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א
בסה"מ תרצ"ב ע' לח.
(30) ראה תניא אגה"ק סכ"ט.
(31) איוב יא, ט.
(32) ראה גם ביאורי הזהר לאדמו"ר

במספר אלפים, שזהו מ"ש³⁵ ונוצר חסד לאלפים, ונוצר אותיות צנור³⁶, והו"ע ההמשכה מבחי' פנימיות הכתר לבחי' חיצוניות הכתר ע"י צנור, שבחינה זו הוא במספר אלפים, ובחי' פנימיות הכתר עצמו הוא מספר רבבה, כמ"ש³⁷ ואתה מרבבות קודש. ונמצא, שכל מה שלמעלה יותר אזי המספר הוא בריבוי יותר. ולפעמים מבואר להיפך, שכל מה שלמטה יותר אזי המספר הוא בריבוי יותר, וכמו שרואים בהשפעת שכל הרב לתלמידו, שכלל שהתלמיד הוא קטן יותר, צריך הרב יותר אותיות, משלים ודוגמאות כו', כדי לבאר את השכל. וידוע הביאור בזה, שזהו ההפרש בין בחי' האורות לבחי' הכלים, שבבחי' הכלים, כל מה שלמטה יותר אזי המספר הוא בריבוי יותר, אבל בבחי' האורות, הרי למטה האור הוא מצומצם, וכל מה שלמעלה יותר אזי האור הוא בריבוי יותר, בחי' מאה אלף רבבה. אך אין הכוונה שהוא בריבוי ממש, היינו ריבוי פרטים, שהרי לגבי הכלים האורות הם פשוטים לכל הדעות, אלא הכוונה בענין הריבוי היא למעלת האור שהוא אור נעלה, אלא לפי שאנו יודעים ענין הריבוי רק במספר, לכן אנו מבארים ענין המעלה שבאור בענין הריבוי, והיינו, דאילו יצויר שאור זה הי' נמשך למטה הי' בבחי' הריבוי. וכמו"כ יובן גם בענין האור דתושב"כ, דמאחר שאינו נמשך בהכלים ממש, שהרי האותיות דתושב"כ הם מיוחדים עם האור, וא"כ הרי זה כמו שהאורות הם מצד עצמם, טרם שנתלכשו בכלים, שהאורות הם פשוטים, שאינם בגדר התחלקות פרטים, הנה אור זה אינו בגדר השגה. וכן גם מצד המקבלים, שאי אפשר לנו להשיג את האור דתושב"כ, לפי שכל השגתינו היא ע"י הכלים והאותיות, ומאחר שהאותיות דתושב"כ אינם ענין הכלים שלנו, הרי אי אפשר לנו לתפוס ולהשיג את האור ע"י אותיות אלו, לפי שהשגתינו היא רק ע"י הכלים והאותיות השייכים אלינו.

ה) **והדוגמא** מזה יובן למעלה בהפרש שבין אצילות לבי"ע, שהנבראים דבי"ע אין להם השגה כלל בבחי' האצילות, והיינו לפי שהכלים דאצילות הם מיוחדים עם האור, דאיהו וחייהו וגרמוהי חד³⁸, ומאחר שהכלים הם מיוחדים עם האור, הרי זה כמו ענין

(35) תשא לד, ז (כ"ה גם ("ונוצר")

בהמשך תער"ב שם. ובפסוק: נוצר).

(37) ברכה לג, ב.

(36) לקוטי תורה וספר הליקוטים (38) תקו"ז בהקדמה (ג, ב). תניא אגה"ק

להאריז"ל פ' תולדות ופ' תשא. פע"ח שער ס"כ.

אותיות החקיקה³⁹, וכיון שהאורות הם פשוטים, לפי שלא נתלכשו בדבר שחוץ מהם, לכן אי אפשר לנבראים להשיג את האורות דאצילות, הן מצד פשיטות האורות, והן לפי שהכלים דאצילות אינם שייכים לנבראים כנ"ל. ורק בבי"ע שהאור מתמצם ומתחלק לפרטים ע"י התלכשותו בכלים שהם דבר שחוץ ממנו, הנה מצד הצמצום והתחלקות שבהאור, וגם מצד הכלים, אפשר שיהי' ענין ההשגה כו'. וזהו כללות ההפרש בין כלים דאצילות לכלים דבריאה, שהכלים דבריאה הם כמו לבושים, שהם דברים נפרדים, כמ"ש⁴⁰ כלבוש תחליפם, משא"כ הכלים דאצילות. ובכלים דאצילות עצמם הרי זה ההפרש שבין פנימיות הכלים לבחי' חיצונית הכלים, כנ"ל. ובפרטיות יותר, הנה גם בבי"ע עצמם יש כמה מדריגות בענין הלבושים, דכללות בחי' בי"ע הוא ענין מחשבה דיבור ומעשה, והרי יש הפרש בין לבוש המחשבה, דעם היותו לבוש הרי הוא לבוש המיוחד, לבחי' לבוש הדיבור, שיש לו קישור ויחוד עד לבחי' לבוש המעשה שהוא דבר נפרד לגמרי.

ו) והנה כללות הירידה מבחי' פנימיות הכלים לבחי' חיצונית הכלים, ואח"כ הירידה לבחי' הלבושים דבי"ע עד לבחי' לבושי העשי', הרי זה בשביל העלי'. ועז"נ⁴⁰ מה יפו פעמיך בנעלים, דהנה, נעלים הם לבוש היותר תחתון, וכמו עד"מ בלבושי האדם, שיש כמה דרגות בענין הלבושים, שהרי גם עור ובשר האדם נקראים לבוש, כמ"ש⁴¹ עור ובשר תלבישני, אך מ"מ הרי זה עור ובשר האדם עצמו, ולמטה יותר ישנם לבושים ממש שהם נפרדים, ובהם גופא יש כמה מדריגות, עד ללבוש הנעל שהוא לבוש היותר תחתון, ועשוי מעור הבהמה. וכמו"כ יובן למעלה, שבחי' הנעלים הוא לבוש היותר תחתון. ומ"מ הנה על ידו דוקא באים לבחי' היופי (מה יפו פעמיך בנעלים), שהוא תכלית העילוי, שהרי פסוק זה נאמר בענין העלי' לרגל⁴², שעל זה אמרו רז"ל⁴³ כשם שבא ליראות כך בא לראות, והיינו דכשם שלמעלה רואים את האדם כולו, כך בא לראות, שהאדם רואה את כל הפנימיות שלמעלה, והיינו, שע"י לבוש הנעל מגיעים לבחי' האור שלמעלה יותר מכמו שהי' בבחי' פנימיות הכלים. ובשביל זה הי' כל ענין הירידה, החל מהירידה מבחי'

(41) איוב י, יא. ראה המשך תער"ב שם (ע' תתנח).

(42) חגיגה ג, א.

(43) שם ב, א.

(39) ראה לקו"ת ר"פ בחוקותי (מה, א. שם, ד). ובכ"מ.

(40) שה"ש ז, ב. וראה לקו"ת שה"ש מד,

א ואילך. סהמ"צ להצ"צ קעו, ב.

פנימיות הכלים לבחי' חיצוניות הכלים, והיינו מבחי' שם הוי' לבחי' ז' השמות, דהגם שכל השמות הם באצילות, הרי ז' השמות הם בחי' חיצוניות הכלים שהם בשביל בי"ע, וזהו הטעם שלא נזכר בתורה שם צבאות ורק חנה גילתה אותו⁴⁴ (כמשנת"ל⁴⁵), דהגם שהוא מז' השמות שאין נמחקים שהם באצילות, מ"מ, להיות שעיקרו הוא ששייך לבי"ע, לכן לא נזכר בתושב"כ, ורק הנביאים גילו אותו. וזהו ג"כ מה ששם א"ל אד' בגימטריא צו⁴⁶, ואין צו אלא ע"ז⁴⁷, דלכאורה⁴⁸, איך שייך לומר על שם קדוש שהוא ענין ע"ז ח"ו, אך הענין הוא, דעם היותו בבחי' האצילות, מ"מ, להיות שגם באצילות גופא הרי זה מה ששייך לעשי', לכן הנה בריבוי השתלשלות ועד להתלבשות בלבושי העשי' הרי הוא בגימטריא צו, ואין צו אלא ע"ז, והיינו ע"ד שאמרו רז"ל⁴⁹ ישראל שבחוץ לארץ עובדי עבודה זרה בטהרה הם, דלכאורה איך אפשר לומר כן, והלא רוב ישראל הם בחוץ לארץ, אך הענין הוא, דארץ ענינה הוא כמאמר⁵⁰ למה נקרא שמה ארץ לפי שרצתה לעשות רצון קונה, וכאשר נמצאים מחוץ לארץ זו, הרי מצד הענינים גשמיים שבחוץ לארץ שיוורדים ע"י ע' השרים כידוע⁵¹, אפשר להיות בתחילה דקות הענין דע"ז (כמבואר ברמב"ם⁵²) ועד לע"ז כפשוטו. ולאחרי כל זה, הנה כל הירידה הלזו היא בשביל העלי', וכנ"ל שע"י הנעלים ממשיכים בחי' האור שלמעלה גם מבחי' האור שבפנימיות הכלים. והוא ע"ד משנת"ל (ס"ב) בענין ב"ן ומ"ה, שע"י הבירור דשם ב"ן נעשה עלי' גם בשם מ"ה.

ז) **וזהו** מ"ש זה יתנו גו' מחצית השקל וגו', דתחילת העבודה היא בבירור עשר כחות דנפש הבהמית, ועי"ז נעשית עלי' גם בנפש האלקית, שזהו מה שמסיים תרומה להוי', וכידוע שתחילה היא העבודה דבכל לבבך⁵³, בשני יצריך⁵⁴, ועי"ז מגיעים לבחי' בכל מאדך⁵⁵, למעלה ממדידה והגבלה. אמנם, בכדי שתהי' העבודה דבירור נפש הבהמית יש

44) ראה ברכות לא, ב. תו"א בא ס, א ואילך. תורת חיים שם קלו, א ואילך (בהוצאה החדשה — קיב, א ואילך).
 45) ד"ה באתי לגני פ"ב (לעיל ע' 5. ס"ע 33 ואילך).
 46) פע"ח שער עולם העשי' פ"ג.
 47) זהר ח"ג קיא, ב. וראה גם סנהדרין נו, ב. זהר ח"א כז, ב. ובכ"מ.
 48) ראה גם סה"מ תרצ"ו ס"ע 114 ופרשי עה"פ.
 49) ואילך, ובהנסמן שם הערה 243. (49 ע"ז ח, א.
 50) בי"ר פ"ה, ח.
 51) ראה תניא אגה"ק סכ"ה (קלט, ב). ובכ"מ.
 52) הלי' ע"ז פ"א ה"א-ב.
 53) ואתחנן ו, ה.
 54) משנה ברכות רפ"ט (נד, א). ספרי

צורך בנתינת כח מלמעלה, ועז"נ זה יתנו, ע"ד מש"נ בקרי"ס זה א"לי ואנוהו⁵⁵, שהי' גילוי עצמות אוא"ס למטה, והרי מחצית השקל שייך לקרי"ס, כדאיתא בירושלמי⁵⁶ עה"פ כל העובר על הפקודים, כל דעבר בימא, והיינו, שהגילוי דבחי' זה נותן כח על העבודה דמחצית השקל. ובכללות הו"ע העבודה דקבלת עול שלמעלה מטעם ודעת, ונקרא מחצית השקל, לפי שהעבודה דקבלת עול אינה במדידה והגבלה. ועי"ז הנה מחצית השקל תרומה להוי', שנעשה הרמה ועלי' גם בנפש האלקית כו'.

(56) שקלים פ"א ה"ג.

(55) בשלח טו, ב. ראה שמו"ר ספכ"ג.
פרש"י עה"פ.